

مقدمه استاد دکتر ابوالحسن مسگرزاده بر چاپ دوم کتاب

ارزش پدیده‌های نوین علمی در هر زمینه‌ای از جمله پزشکی و حتی اجتماعی علاوه بر کاربرد آنها در جهت ارتقاء جسم و روان بشری، عرضه‌ی یک اندیشه در ابعاد مختلف است. بدین سان انتشار ذهنیت خلاق می‌تواند خود منبع پیدایش دیگر شاخه‌های پیشرفت و تکامل روش‌ها گردد. اندیشمندان و محققین در مقاطع زمانی گذشته و متناسب با آن مقطع، تفکر یا نتایج کوچکی از یک تحقیق (Research) ارائه نموده‌اند که پیگیری بعدی آن توسط دیگران به پیشرفت‌های حیرت‌انگیز فعلی منجر شده است. انتشار کتب، مقالات، سمینارها و سخنرانی‌های علمی از جمله عواملی هستند که انگیزه‌ی نوآوری و تعالی را موجب می‌گردند.

با دریافت نسخه‌ای از کتاب جدید دوست دانشمندم جناب آقای دکتر مهرداد لطف‌آذر مقدمه‌ی فوق‌به‌ذهنم خطوط کرد که تالیفات ایشان دارای چه ارزش‌های اثرگذار برای ارتقاء علم ایمپلنتولوژی و بازسازی نسوج در حال حاضر و آینده می‌تواند داشته باشد. این همکار ارجمند با وقف قسمت قابل توجهی از زندگی خانوادگی و حرفه‌ای خود آثار پرارزشی را به جامعه علمی پزشکی ارائه نموده‌اند.

ابتدا کتاب "اطلس جراحی‌های پیشرفته ایمپلنت" و متعاقب آن کتاب "غشاءهای سدکننده در جراحی‌های رزتراتیو پرودنتال و ایمپلنت" نگارش نموده‌اند و اکنون با اضافه نمودن "کاربرد کلینیکی غشاءها در حوزه‌ی درمان‌های رزتراتیو استخوان آلوئول" به کتاب قبلی تکامل بیشتری به عرضه‌ی دانش لازم در این زمینه داده‌اند.

اینجانب در دوران تدریس طی سالیان متمادی در دانشگاه همیشه به دانشجویان آموزش علوم پایه و ارتباط آن با کاربرد بالینی را تاکید نموده‌ام. جناب آقای دکتر لطف‌آذر مهارت و دانش خاصی را در انتشارات پرارزش خود در رابطه با علوم پایه و بالینی رعایت نموده‌اند.

من اخیراً امکان شرکت در یک دوره‌ی آموزشی کوتاه مدت توسط ایشان را داشتم. ایشان مسئله‌ی استئوژنز را در سطح سلولی و عوامل موثر و نقش آنها شروع و سپس کاربردهای بالینی در این زمینه پرداختند. این دوره لذت علمی و ارزش خاصی را دربرداشت. اکنون نیز در انتشارات خود با تکیه بر انواع غشاءها و چگونگی عملکرد آنها و تفاوت غشاءها با یکدیگر با ارائه دلایل علمی به شیوه و روش کاربرد کلینیکی آنها پرداخته‌اند. لذا مطالعه این کتاب از ابتدا تا به انتها دانش روز را در این موضوع مهم به خواننده منتقل می‌نماید.

علاوه بر انتقال دانش کامل، ساده نویسی با ارائه‌ی تصاویر بسیار گویا، طبقه‌بندی و ذکر جزئیات با نظم عالی، این کتاب را قابل استفاده برای متخصصین، همکاران عمومی و دانشجویان می‌نماید. لازم به ذکر است که با توجه به موضوع شاید این کتاب در سطح جهانی منحصر به فرد باشد و امید است که به زبان انگلیسی نیز منتشر گردد که در سطح بین‌المللی مباحث فراوانی برای ایران زمین خواهد داشت.

ضمن ستایش و تبریک صمیمانه به استاد دانشمند آقای دکتر لطف‌آذر، مطالعه‌ی این کتاب را به همه‌ی همکاران و دانشجویان و اندیشمندان و خدمتگزاران پزشکی توصیه می‌نمایم. بدون تردید با کاربرد درمان‌های پیشرفته و آگاهی از دانش روز امکان خدمات والاتری را به انسان‌های نیازمند به درمان فراهم می‌نماید.

دکتر ابوالحسن مسگرزاده

جراح دهان، فک و صورت

مقدمه استاد دکتر امیررضا رکن بر چاپ دوم کتاب

کتاب ارزشمند "غشاءهای سدکننده در جراحی‌های رزوراتیو پرپودنتال و ایمپلنت" تالیف دوست و همکار دانشمندم جناب آقای دکتر مهرداد لطف آذر بیش از ۵ سال است که در دسترس همکاران و علاقمندان می‌باشد. این کتاب از نظر موضوع منحصر به فرد بوده و من با جستجویی که کردم هنوز در این مورد کتاب دیگری ندیدم. این کتاب ۲ سال است که به عنوان یکی از رفرنس‌های امتحان‌برد تخصصی پرپودنتولوژی انتخاب و تصویب گردیده که خود دلیلی بر غنای این کتاب مفید می‌باشد. جای بسی خوشوقتی است که مولف محترم اقدام به تجدید چاپ این کتاب به عنوان نسخه‌ای جدید با اضافه نمودن فصولی نوین نموده است. در نسخه دوم نه تنها نقائص نسخه اول مرتفع گردیده، بلکه مطالب جدیدی اضافه شده است که مکمل مباحث قبلی است. موضوع بازسازی استخوان و نسوج پرپودنتالی از دست رفته یکی از مباحث جالب و مورد علاقه دندانپزشکان و متخصصان می‌باشد که این کتاب به کلیه جوانب آن پرداخته و به سوالات آن پاسخ داده است. نکته مهم دیگر این کتاب تصاویر تکنیک‌های مختلف جراحی است که تماماً نتیجه فعالیت‌های بالینی مولف محترم بوده و از آن دیگران نمی‌باشد. یکی از مخاطبان این کتاب دستیاران تخصصی پرپودنتولوژی و جراحی دهان و فک و صورت می‌باشند که می‌توانند توانمندی‌های علمی و عملی خود را با مطالعه این کتاب ارتقاء دهند. اینجانب بارها از مولف محترم درخواست نموده‌ام که این کتاب به زبان انگلیسی ترجمه گردیده و در اختیار همه محققان و دانش پژوهان در سراسر دنیا قرار گیرد که امیدوارم این مهم در آینده نزدیک محقق گردد.

دکتر امیررضا رکن

رئیس دانشکده و مرکز تحقیقات ایمپلنت

دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

مقدمه مولف بر چاپ دوم کتاب

انتشار چاپ اول این کتاب با استقبال قابل توجه همکاران متخصص و دندانپزشکان فعال در زمینه جراحی‌های رزرناتیو استخوان و ایمپلنت مواجه شد. کتاب در سطح ملی در بیست و سومین دوره “کتاب سال دانشگاهی” و “جشنواره شهید هدایت” نیز مورد تقدیر قرار گرفت. در شرایطی که مجدداً با همت و پیگیری دوست و همکار ارزشمند سرکار خانم دکتر مهرناز صدیقی نسخه انگلیسی کتاب مراحل نهایی پیش از چاپ را طی می‌نمود، اساتید محترم رشته پرودونتولوژی در هیئت مورد تخصصی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، افتخاری بزرگتر را برای این کتاب رقم زدند و در اقدامی منحصر بفرد کتاب فارسی “غشاءهای سد کننده در جراحی‌های رزرناتیو پرودونتال و ایمپلنت” بعنوان کتاب مرجع امتحانات مورد تخصصی رشته پرودونتولوژی معرفی گردید. بدین ترتیب بار مسئولیت بر گردن اینجانب فزونی یافت زیرا هر کتاب مرجعی می‌بایست بصورت منظم به روزرسانی شود.

پیش‌تر خدمت اساتید گرانقدرم جناب آقای استاد دکتر مسگرزاده و جناب آقای استاد دکتر رکن عرض کرده بودم که این کتاب فصول بالینی هم دارد اما در زمان چاپ اول فرصت نهایی کردن فصول بالینی مهیا نشده بود. از این رو همت خود را بر به روزرسانی فصول نگارش شده قبلی و اتمام فصول بالینی گذاشتم و در مجموع پنج فصل به فصول قبلی اضافه شده است. در فصول بالینی تلاش شده به سئوالات مهم مطرح شده در این وادی پاسخ داده شود و نسبت به شفاف سازی و روشنگری در زمینه ابهام‌های موجود عمل گردد. فصول ۹ الی ۱۲ در راستای نظم بخشی به اطلاعات بالینی موجود، یک الگوریتم فکری-تصمیم‌گیری در جراحی‌های وابسته به غشاءهای سد کننده را ارائه می‌نماید. فصل ۱۳ با ارائه موارد متعدد جراحی به معرفی تکنیک‌های کارآمد به منظور ثابت کردن غشاءها، می‌پردازد. اکنون چاپ دوم کتاب شامل دو بخش “مباحث پایه” و “مباحث بالینی” به محضر همکاران گرامی که در حوزه درمان‌های رزرناتیو نسوج پرودونشیوم و ایمپلنت فعالیت می‌کنند، بخصوص دستیاران محترم بخش‌های تخصصی پرودونتولوژی در دانشکده‌های دندانپزشکی سراسر کشور و کلیه همکاران دندانپزشک عمومی که دستی در جراحی‌های ایمپلنت و GBR دارند، تقدیم می‌گردد. اینجانب مطالعه عمیق و تفکر در مطالب این کتاب را به تمامی همکاران و دانشجویان محترم توصیه می‌نمایم. برای همکاران جوانتر به منظور قابل استفاده‌تر شدن نکات بالینی، تلاش شده که تصاویر کلینیکی شامل اطلاعات رادیوگرافیک و سی تی اسکن و جزئیات بیشتری از مراحل جراحی باشد و در مجموع کتاب دربرگیرنده‌ی بیش از ۹۳۰ تصویر کلینیکی و رادیوگرافی از درمان بیماران است.

لازم به ذکر است در خصوص بعضی از فصول بخش بالینی، منابع و مقالات بسیار اندکی انتشار یافته و از این رو این فصول عمدتاً بازتاب نظرات و تجربیات بالینی نویسنده است که نیاز دارد در کشاکش و برخورد نظرات و تجارب مختلف صیقل و جلا یافته و یا با راهکارها و تکنیک‌های مناسب‌تر جایگزین گردند. بنابراین از همکاران محترم تقاضا دارم اینجانب را از نظرات اصلاحی خود بهره‌مند نمایند.

از اساتید عالی مقام خود جناب استاد دکتر ابوالحسن مسگرزاده و جناب استاد دکتر امیررضا رکن که مجدداً بر بنده منت گذاشتند و چاپ دوم این کتاب را نیز با مقدمه خود وزین و آراسته نمودند، مخلصانه تشکر و قدردانی می‌نمایم. از سرکار خانم توران صفرپور که زحمات اصلی چاپ دوم این کتاب را یک تنه بر دوش کشیدند صمیمانه سپاسگزارم.

دکتر مهرداد لطف آذر

دیماه ۱۳۹۶

مقدمه استاد دکتر ابوالحسن مسگرزاده بر چاپ اول کتاب

نگارش این سطور در مورد کتاب ارزشمند آقای دکتر لطف آذر برای اینجانب افتخار آمیز است.

توسعه دامنه درمان سیستمی چونده با ایمپلنت و مشکل تحلیل و تقلیل نسوج نرم و سخت در اثر ضایعات، تروما و پس از خارج نمودن دندانها مولد علوم درمانی دیگر با این پدیده‌های مخرب گردیده است. امروزه بازسازی استخوان و نسوج نرم یک روش درمانی مرسوم محسوب می‌گردد. علیرغم پیشرفت‌های سالهای اخیر، هنوز نکات مبهم و بحث‌انگیز (Controversial) لازم است مورد تحقیق و تفحص بیشتر قرار گیرند.

در سالهای اخیر فهم و درک عمیق‌تری از فیزیولوژی و تنظیم موجودیت استخوان و دگرگونیهای تحلیل و بازسازی حاصل شده است. نکته هیجان‌انگیز، ارتباط بین علوم پایه و شرکت دانشمندان رشته‌های علوم پایه با عمل‌کننده‌های بالینی در این زمینه می‌باشد. محصول این ارتباط تحقیقی و پایه و بالینی نهایتاً می‌تواند در رفتار و روشهای عملی بالینی موثر واقع شده و منطق علمی و مستحکم و قابل اطمینان بیشتری را در جراحی (به طور اعم) سازمان‌دهی نماید.

پیش‌بینی نتایج درمان از اساسی‌ترین فاکتورهای طرح درمان می‌باشد. بعضی از عوامل طبیعی آناتومی و فیزیولوژی با نفوذ به مسیر درمان نسوج، خلل در بهبودی ایجاد می‌نمایند. علم GTR و GBR و مواد و روشهای آنان، ناشی از نیاز به حفاظت نسوج بازسازی کننده از نفوذ عوامل ناخواسته می‌باشد. معرفی این مواد و روشهای کاربرد آنها در طی سه دهه گذشته آغاز و به سرعت رو به تکامل بوده است. غشاءهای متفاوت (Membranes) و معرفی آنها به گستره درمانی بازسازی نسوج و استخوان تحول بزرگ دیگری در کنار علم ایمپلنتولوژی و سایر درمانهای بازسازی کننده بوده است.

- شناخت علمی از مامبران‌ها و کسب دانش کافی برای ارزیابی این مواد که از طرف تولیدکننده‌های مختلف ارائه می‌گردند از نیازهای اساسی هر کنش‌گر درمانی می‌باشد.
- کتاب علمی فعلی تالیف همکار دانشمند جناب آقای دکتر مهرداد لطف آذر در راستای اقناع طلب علمی جراحان ایمپلنتولوژی نگاشته شده است. آثار علمی دیگری از جمله کتاب "اطلس جراحیهای پیشرفته ایمپلنت" در گذشته نه چندان دور از طرف ایشان منتشر شده است که راه‌گشای بسیار ارزشمندی در امر بازسازی نسوج دهان بوده است.
- این کتاب "غشاءهای سدکننده در جراحی‌های رزراتیو پرپودنتال و ایمپلنت" محصول دو دهه کاوش و مطالعه ایشان می‌باشد. مروری بر صفحات آن خواننده را از بدو نوآوری و پیدایش مامبران‌ها تا زمان حاضر آموزش می‌دهد. اینجانب در سطح جهانی کتابی جامع و منحصر به این موضوع را سراغ ندارم و شاید اولین کتاب جامع و منحصر در این زمینه باشد. از نکات قابل ستایش دیگر این کتاب ایجاد ارتباط معانی تئوریک و علمی و پایه‌ای مامبران‌ها با درمان‌های بالینی می‌باشد و خواننده به طور اساسی با این علم جدید و فلسفه وجودی آن به طور منطقی آشنا می‌گردد.

- کتاب با فصل‌بندی‌های مرتبط، کاربرد واژه‌های بسیار زیبای فارسی، روانی کامل جهت درک آسان و ارتباط علوم تئوریک و بالینی نگاشته شده است.
- از صمیم قلب و با تحسین از اعماق وجودم مطالعه این کتاب را به کلیه همکاران ارجمندم توصیه می‌نمایم.
- این همه تلاش جناب آقای دکتر لطف آذر، علاوه بر اینکه مباحثات و افتخاری را نصیب ایران زمین ما می‌نماید، در سطح بین‌المللی نیز تحسین‌آمیز و بی‌نظیر تلقی می‌گردد. از خداوند برای همه پژوهشگران و آموزش‌دهندگان علم و دانش توفیق بیشتری را آرزو دارم.

دکتر ابوالحسن مسگرزاده

جراح دهان، فک و صورت

رئیس انجمن ایمپلنتولوژی ایران

مقدمه استاد دکتر امیررضا رکن بر چاپ اول کتاب

هنوز چند صباحی از انتشار کتاب ارزشمند "اطلس جراحی‌های پیشرفته ایمپلنت" تألیف دوست و همکار دانشمندم جناب آقای دکتر مهرداد لطف آذر نگذشته است که با کمال مسرت و خوشحالی تألیف دیگری از ایشان تحت عنوان **غشاءهای سدکننده در جراحی‌های رژنراتیو پرپودنتال و ایمپلنت** به دستم رسید.

در تابستان موقعیتی برای من ایجاد شد که به مدت دو هفته مجبور به اقامت در یکی از کشورهای همسایه شدم و از این فرصت استفاده نموده و این کتاب را به دقت و سطر به سطر مطالعه نمودم که یافته‌های خویش را به شرح ذیل خلاصه می‌نمایم:

۱. با جستجوی انجام شده در منابع و بانک‌های اطلاعاتی هیچگونه کتابی مشابه این کتاب وجود ندارد.
۲. موضوع این کتاب که در دهه‌های گذشته باعث تحولی بزرگ در دانش پرپودنتولوژی و ایمپلنتولوژی شده است، آنقدر حائز اهمیت می‌باشد که به صورت مجزا مورد مطالعه قرار گیرد.
۳. با مراجعه به کتب مرجع پرپودنتولوژی که علی‌القاعده باید به صورت کامل و جامع به این موضوع پرداخته باشند، مطالب ارائه شده در این کتب در مقایسه با کتاب حاضر همانند مشت در برابر خروار بوده به طوری که مطالب این کتاب را در هیچ یک از کتب مرجع پیدا ننمودم و بالواقع این کتاب مکمل کتب مرجع در این زمینه می‌باشد.
۴. خصوصیات فیزیکی، شیمیایی و کاربردی هر یک از غشاءهای موجود و غیر موجود در بازار، به خوبی بحث شده و مزایا و مشکلات هر یک بیان گردیده است.
۵. تمامی مطالب علمی ارائه شده مستند به رفرانس‌های معتبر و روزآمد می‌باشد.
۶. مطالب ارائه شده در این کتاب منحصر به مبانی تئوریک نبوده و به جنبه‌های عملی استفاده از غشاءها نیز پرداخته شده است. به عبارتی دیگر این کتاب یک راهنمای کلینیکی در زمینه کاربرد غشاءها نیز می‌باشد.
۷. فصول هشت گانه این کتاب دارای یک ارتباط منطقی بوده و خوانندگان کتاب باید همه فصول را مورد مطالعه قرار دهند.
۸. طبقه‌بندی غشاءها مندرج در فصل سوم کتاب کاملاً جدید و منحصر به فرد بوده و تقسیم انواع غشاءها با عناوین مجموعه- طبقه -گروه- دسته و شاخه باعث شناخت و تفکیک بهتر غشاءها می‌شود. ضمن این که قرار دادن غشاءها در دو مجموعه فاقد فعالیت بیولوژیک و دارای فعالیت بیولوژیک نسبت به طبقه‌بندی قدیمی که غشاءها را به دو دسته قابل جذب و غیر قابل جذب تقسیم‌بندی می‌نماید، علمی‌تر و دقیق‌تر می‌باشد.
۹. فصل هشتم این کتاب که آن را شاه بیت این کتاب می‌دانم مباحث مهندسی بافت را به خوبی مطرح نموده و جایگاه آن را با روش‌های درمانی متکی به غشاءها را بررسی نموده و چشم‌انداز آینده را نیز ترسیم نموده است. در خاتمه ضمن توصیه مطالعه این کتاب به همه همکاران پرپودنتیست، دستیاران پرپودنتولوژی و سایر همکاران شاغل در زمینه درمان‌های رژنراتیو و بازسازی استخوان، از این که این کتاب برای اولین بار توسط یکی از دانشمندان ایرانی آن هم به زبان شیوای فارسی تألیف گردیده بر خود می‌بالم و بدان افتخار می‌کنم و به نویسنده محترم توصیه

می‌نمایم پس از چاپ اول آن به زبان فارسی، ضمن برگردان آن به زبان انگلیسی و انتشار آن توسط ناشر بین‌المللی
قدمی استوار در بازگشت اقتدار علمی ایران زمین برداریم.
از خداوند متعال سلامتی و موفقیت روزافزون برای جناب آقای دکتر مهرداد لطف آذر خواستارم و در انتظار تألیفات
آینده ایشان هستیم.

دکتر امیررضا رکن

عضو هیئت علمی و رئیس مرکز تحقیقات ایمپلنت

دانشگاه علوم پزشکی تهران

مقدمه مولف بر چاپ اول کتاب

در حوزه علوم پیرو دنتولوژی و ایمپلنتولوژی، درمانهای رژنراتیو بخش قابل توجهی از درمانهای جراحی را به خود اختصاص داده‌اند. میزان فروش جهانی انواع غشاءهای سدکننده گواهی است بر اینکه دندانپزشکان در سطوح مختلف به صورت قابل توجهی از تکنیک‌های GTR و GBR استفاده می‌نمایند.

علیرغم اینکه غشاءهای سدکننده بخش تفکیک‌ناپذیری از این تکنیکهای درمانی است، شناخت عمیق‌تر ممبرین‌ها همواره یک چالش بزرگ پیش روی دندانپزشکان بوده است. تاکنون نه تنها کتابی به صورت اختصاصی در این زمینه منتشر نشده است بلکه در کتب و منابع رشته‌های جراحی و ایمپلنتولوژی نیز غشاءهای سدکننده به صورت مستقل مورد بحث و تجزیه و تحلیل قرار نگرفته است. به نظر می‌رسد یکی از مشکلات جدی در عملی شدن این خواسته آن بوده است که اطلاعات و دانش موجود در زمینه غشاءهای سدکننده آنچنان وسیع و درهم آمیخته است که در تلاش‌های اولیه نظم‌پذیر جلوه نمی‌نمایند. بدون شک نظم‌بخشی به دانش موجود و نگاهی عمیق‌تر به غشاءهای سدکننده، فراسوی تکنیک‌های بکارگیری آنها، یکی از انگیزه‌های مهم نگارش این کتاب بوده است.

شناخت اینکه طلوع غشاءهای سدکننده در چه بستری به وقوع پیوست، امروز در آسمان درمانهای رژنراتیو در چه موقعیتی قرار دارد و در راستای موجود افق‌های پیش روی آن کدامند، یکی از اهداف دیگر این نگارش بوده است. اکنون مایه مسرت اینجانب است که کتاب حاضر را که حاصل نزدیک به دو دهه استمرار در کنکاش و تفکر در زمینه غشاءهای سدکننده است را به شما خواننده عزیز تقدیم نمایم تا چنانچه مفید فایده واقع شد بیماران این مرز و بوم از آن بهره‌مند شوند.

نسخه انگلیسی این کتاب نیز آماده چاپ شده است که امیدوارم با کمی تأخیر نسبت به چاپ فارسی آن منتشر شود. از سروران ارجمند جناب استاد دکتر ابوالحسن مسگرزاده ریاست محترم انجمن ایمپلنتولوژی ایران و استاد دکتر امیررضا رکن ریاست محترم مرکز تحقیقات ایمپلنت دانشکده دندانپزشکی دانشگاه تهران که بر بنده منت گذاشتند و این نوشتار را با مقدمه‌شان مزین نمودند صمیمانه تقدیر و تشکر می‌نمایم.

چاپ این کتاب با همت و پیگیری همکار ارجمند سرکار خانم دکتر مهرناز صدیقی استادیار محترم دانشکده دندانپزشکی دانشگاه تبریز میسر گردید که شایسته تقدیر و سپاس است. جمع‌آوری تصاویر، حروفچینی و تنظیمات این مجموعه با همت و تلاش فراوان سرکار خانم توران صفرپور به سرانجام رسید که صمیمانه از ایشان تشکر می‌کنم. از سرکار خانم‌ها سمانه پهلوسای و محبوبه رزایان به خاطر زحمات و تلاشهای مستمرشان در راستای این مجموعه تشکر می‌نمایم.

دقت و تلاش جناب آقای امامی زاده و مجموعه محترم ایشان در انتشارات رویان پژوه که برای انتشار با کیفیت این کتاب از هیچ تلاشی فروگذار نبودند شایسته تقدیر و سپاس است برای ایشان آرزوی موفقیت روزافزون می‌نمایم. از خوانندگان محترم تقاضا دارم نظرات اصلاحی و پیشنهادات خود را به آدرس lotfazar@yahoo.com ارسال فرمایند.

دکتر مهرداد لطف آذر

تابستان ۱۳۹۲